dr hab. Ewa Kantowicz Prof. UWM Olsztyn, 13 lipca 2020 r.

Opinia Promotora pracy doktorskiej

Mgr Justyny Cherchowskiej

pt. *„Poczucie zadowolenia z życia słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w województwie warmińsko-mazurskim - perspektywa socjopedagogiczna”.*

Mgr Justyna Cherchowska, jest doktorantką VI roku studiów doktoranckich w dyscyplinie pedagogika i zakończyła prace nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej napisanej pod moim kierunkiem nt. ***„Poczucie zadowolenia z życia słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w województwie warmińsko-mazurskim - perspektywa socjopedagogiczna”.***

Praca podejmuje oryginalny obszar badań nad poczuciem zadowolenia z życia słuchaczy kilku uniwersytetów trzeciego wieku w województwie warmińsko-mazurskim. Pedagogiczna koncepcja zadowolenia z życia oparta na założeniach nurtu humanizmu podkreśla, że człowiek może osiągnąć prawdziwą radość życia i jego wysoką jakość doskonaląc się i dbając o swój rozwój. Dlatego też Doktorantka ukierunkowała badania na seniorów-słuchaczy UTW, którzy prezentują taką postawę do życia, poprzez włączenie się w działania instytucji społeczno-edukacyjnej.

Struktura pracy jest typowa dla tego typu dysertacji i zawiera część teoretyczną, metodologiczną oraz badawczą. Przedmiotem badań stało się zadowolenie z życia seniorów - słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku w kontekście jego poziomu, uwarunkowań i czynników różnicujących. Dobór grupy badawczej był celowy, bowiem wybrano osoby, które podejmują aktywność społeczno-edukacyjną, mają chęć ciągłego uczenia się, zwykle są otwarte i towarzyskie. Słuchacze UTW starają się bowiem podążać za zmieniającą się rzeczywistością, rozwijać swoje zainteresowania, pogłębiać wiedzę i nawiązywać kontakty społeczne.

W badaniach przyjęto model ilościowy, pozwalający na wskazywanie różnych prawidłowości i praw rządzących zjawiskami oraz procesami społecznymi. Jako metodę doboru próby do badań wybrano dobór losowy kwotowy. Dał on możliwość uogólnienia wniosków z badań na daną populację oraz zapewnił proporcjonalny udział

poszczególnych członków populacji seniorów, którzy są słuchaczami UTW w badanej próbce. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, umożliwiający zbadanie opinii i sądów seniorów na temat poszczególnych obszarów zadowolenia z życia tj. aktywności, kontaktów społecznych, stylów życia, sposobów zaspokajania potrzeb, ekonomicznych wskaźników zadowolenia z życia. W badaniach wykorzystano także dwa dodatkowe narzędzia: *„The meaning in life questionarrie"* i Drabinka Cantrilla, które pozwoliły odpowiednio na zbadanie poziomu sensu życia oraz poznanie temporalnej oceny zadowolenia z życia osób starszych. Badaniami objęto 261 seniorów z siedmiu Uniwersytetów Trzeciego Wieku w województwie warmińsko-mazurskim.

Badania zostały przeprowadzone poprawnie, z wykorzystaniem analiz statystycznych oraz wzbogacone pogłębioną i interesującą dyskusją nad ich wynikami w kontekście innych badań pedagogiczno-socjologicznych. Przedstawione w formie analiz ilościowo-jakościowych dane empiryczne, odwołują się do przyjętych ram teoretycznych kategorii zadowolenia z życia i jego uwarunkowań. Dzięki temu Doktorantce udało się odpowiedzieć na poszczególne problemy badawcze i potwierdzić większość przyjętych hipotez.

Uzyskane w procesie badawczym diagnozy dotyczące poczucia zadowolenia z życia, sensu życia i dobrostanu seniorów oraz determinantów zadowolenia z życia w kontekście czynników je różnicujących, niewątpliwie uzupełniają wiedzę pedagogiczną w tym obszarze i mogą stanowić impuls do podwyższania standardów życia ludzi starszych, kreowania programów edukacyjnych dla seniorów oraz planowania polityki senioralnej.